

DEU RAONS PER RECELAR DELS EUA

CARLOS TAIBO

1. Els EUA han pres tot el pes al sistema de Nacions Unides. Els EUA s'han sortit amb la seva pel que fa a una efectiva anul·lació de l'ONU. El menyspreu cap aquesta s'ha vist reflectit amb un deute formidable i amb una clara opció per fórmules que esquiven la principal instància internacional. El president de la Comissió d'Afers Exteriors del Senat, Jesse Helms, no va dubtar a assenyalar que «el poble nord-americà no acceptarà mai la condició de l'ONU com a única font de legitimitat en relació amb l'ús de la força».

2. Des de fa almenys cent anys els EUA han practicat sistemàticament la ingerència en els afers dels altres. Al llarg del segle XX, els EUA han aplicat als escenaris més diversos la que en principi va ser la seva conducta a Amèrica central: un afany controlador traduït en cops d'Estat i intervencions militars. Encara que en els últims temps les fórmules desplegades han pogut ser més suaus -per exemple l'intervencionisme humanitari, darrere el qual s'amaguen, és clar, molts interessos mesquins-, l'objectiu és el mateix: garantir la submissió.

3. Els EUA no saben viure sense amenaces. Des de la desaparició del mur de Berlín, els EUA necessiten amenaces que, reals o inventades, permetin mantenir una formidable maquinària militar i repressiva. Si en un principi l'aposta va ser per preservar, fins on fos possible, l'amenaça russa, després s'han carregat les tintes sobre una altra, la islàmica, en relació amb la qual han proliferat les simplificacions. Aquesta amenaça es veu adobada, d'altra banda, per una ràpida identificació amb fenòmens com el terrorisme o el narcotràfic.

4. La política dels EUA manté una equívoca relació amb la democràcia. Són molts els règims no democràtics que han rebut el suport dels EUA. Només

caldrà recordar els noms de Somoza i Duvalier, Pinochet i Franco, Mobutu i Marcos, Hassan II i Suharto. És veritat, amb tot, que en els últims temps Washington ha acabat per defensar règims més presentables que configuren el que s'ha anomenat «democràcies de baixíssima intensitat». Malgrat això, no sembla, que a l'empara d'aquestes s'hi hagi obert camí cap projecte orientat a frenar l'autoritarisme, la corrupció i la injustícia.

5. Els EUA s'han entregat al sistemàtic desplegament de polítiques de tractament desigual. La política exterior dels EUA ha institucionalitzat el principi del tractament desigual: no tracta de la mateixa forma a amics i enemics. Israel o Turquia poden permetre's desoir, una i altra vegada, les resolucions del Consell de Seguretat de l'ONU, sense que això origini sancions i, menys encara, accions militars. No passa el mateix, en canvi, amb els enemics, obsequiats amb dures represàlies armades i macabres embargaments. Darrere la política nord-americana no hi ha sinó una obscena defensa d'interessos geoestratègics i geoeconòmics.

6. Els EUA es neguen a acceptar la jurisdicció d'un tribunal penal internacional. Una de les ironies del nostre temps és la que ens recorda que, mentre els EUA feien tot el que podien per enviar l'expresident iugoslau, Milosevic, a La Haia, s'oposaven fermament que el Tribunal Penal Internacional perfilat a Roma el 1998 emprengués el camí. Cosa que sembla el fidel retrat d'una doble moral, Washington es nega a acceptar que aquest tribunal pugui jutjar ciutadans nord-americans.

7. Els EUA mantenen una rotunda aposta per la militarització. El projecte nord-americà encaminat a gestar un escut antimíssil sembla fet expressament per donar noves ales a la carrera d'armaments. En

nord-americà s'apressa a créixer de forma sensible. El 2001 la suma de les despeses en defensa de Rússia, Xina i set «estats gamberros» -Corea del Nord, Cuba, Iraq, Iran, Líbia, Síria i Sudan- equivalia a una tercera part de la despesa militar nord-americana.

8. Els EUA són els responsables principals de les misèries que envolten a la globalització neoliberal. Són les empreses nord-americanes, amb el suport del seu govern, les que lideren la globalització en curs. Els seus interessos més obscurs han trobat ratificació en instàncies controlades també pels EUA: el Fons Monetari, el Banc Mundial o l'OMC. Washington és, en conseqüència, responsable, directe o indirecte, d'un ordre econòmic que permet que 1.400 milions de persones hagin de subsistir amb menys d'un dòlar diari. Mentrestant, l'ajuda al desenvolupament que EUA proporciona -5 dòlars per capita anuals- és extremadament baixa.

9. Als EUA el model econòmic i social es caracteritza per al·larmants desigualtats. Hi ha més de trenta milions de persones l'esperança de vida de les quals no arriba als 60 anys, 40 milions que no es beneficien d'assistència sanitària, 52 milions d'analfabets i 46 milions d'indigents. En els últims vint anys els ingressos reals de la cinquena part més rica de la població han crescut un 30%, mentre que els de la cinquena part més pobre retrocedien un 6%. «La primera potència econòmica mundial és també, entre els països industrialitzats, la primera pel que fa a la taxa de pobresa de la seva població» (V. Forrester).

10. Els EUA són els principals responsables de la degradació del medi ambient. L'economia nord-americana és, amb molt, la que més contamina i la que amb major dedicació s'ha entregat a l'espolio de recursos escassos. L'efecte hivernacle i el forat a la capa d'ozó deuen molt al capitalisme agressiu i depredador que impera als EUA, responsable, també, d'un emergent model agroalimentari que porta camí d'anihilar les restes de biodiversitat. No només es tracta d'això: el disseny nord-americà de no subscriure el protocol de Kyoto revela una dramàtica despreocupació pels problemes dels altres.

14.000 MILIONS D' ANYS: EDAT DE L' UNIVERS

WASHINGTON, EFE. -El telescopi espacial Hubble ha recollit noves dades que permeten xifrar l'antiguitat de l'Univers en 14.000 milions d'anys; 1.000 milions d'anys menys que no pas es creia fins ara. Aquest càlcul té un marge d'error de 500 milions d'anys de més o de menys.

La llum emesa per un grup de les estrelles més antigues de l'Univers en la constel·lació d'Escorpió ha confirmat els càlculs realitzats per mètodes diferents dels seguits fins ara. El científic de l'Institut de Ciències del Telescopi Espacial Hubble, Bruce Margon, ha explicat que els astrònoms ja tenien nombrosos indicis que 14.000 milions d'anys podria ser la xifra més correcta, però molts dels mètodes per demostrar-ho havien estat qüestionats. Ara «hem trobat una mena de certificat de naixement» de l'Univers, ha dit Margon.

La confirmació va arribar després de dirigir el telescopi Hubble cap a la constel·lació d'Escorpió, on hi ha un cúmul d'estrelles, de forma globular, des de poc després del «Big Bang», la gegantina explosió que va donar origen a l'Univers.

Els astrònoms calculen que aquest cúmul, el més antic dels que s'han detectat fins ara, es va formar en els primers 1.000 milions d'anys d'existència de l'Univers, l'etapa de major activitat en la creació de les galàxies.

Aquest cúmul estel·lar, que inclou nombroses «nanes blanques», estrelles que han consumit tot el seu combustible intern, es troba molt distant de la terra, a uns 7.000 anys llum. Les «nanes blanques» pateixen un procés de refredament gradual el ritme del qual pot ser previst. Segons explica Margon, saber a quina velocitat es refreden les estrelles permet calcular la seva edat mitjançant l'estudi de la llum que desprenen.

El telescopi Hubble va ser el que el 1997 va proporcionar el primer càlcul fiable de l'edat de l'Univers, que llavors va xifrar en uns 15.000 milions d'anys. Altres mesures, basades en càlculs sobre la velocitat a què les galàxies s'aparten unes d'altres, havien situat l'edat de l'Univers entre 12.000 i 13.000 milions d'anys.